

Cașeta

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XV nr. 748

vineri 27 martie 1964

8 pagini 25 bani



Vacanță de primăvară în Paringul încă înzăpezit

Prezența educatorului în vacanță

Am cunoscut, în primele zile ale acestei vacanțe, un grup de vreo treizeci de elevi: toată clasa a XI-a „C” de la Școala medie nr. 28 din București. Plecau, conform tradiției statornicite din primii ani de școală, în excursie. De data aceasta ținta era Valea Prahovei, Brașov, Bran.

În autobuzul mare, confortabil, s-au urcat sprinten fetele, apoi băieții (politeșea se impune în orice împrejurare) și în câteva clipe toate locurile s-au ocupat. Nu lipseau, firește, nici rucsacurile dol-dora de pachete, nici schiurile, nici aparatele de fotografiat, nimic din toate cele necesare unei adevărate excursii.

Un huruit înăbușit și mașina a pornit...

De pe scaunul său, diriginta clasei, tovarășa Matilda Butoi, își privește elevii. Cum s-au așezat? Cine cu cine stă? Pare, acesta, un lucru neînsemnat, dar ea știe că, în realitate, are adesea însemnătatea lui. Iată-o pe Gabriela, frunțașă clasei. Este o fată veselă, plăcută, prietenoasă. O iubesc și o stimează toți colegii. Stă alături de Dan. „Sint prieteni buni” — îmi spune diriginta, zimbând cu subînțelesuri. Iată-l și pe Dinu, antrenat într-o aprigă dispută cu Mihai, pe Iulia și pe Magda, pe Bogdan, pe Adina, pe Sandu... A îndrăgii chipurile acestea tinere, luminoase, s-a atașat de fiecare încă de acum trei ani, de când le este dirigintă.

...Autobuzul înghite kilometru după kilometru. Șoseaua se întinde netedă, îmbietoare.

— Priviți termocentrala! strigă Bogdan. Privirile se întorc la ferestre, spre dantelăria de rețele și conducte a termocentralei de la Brazi. Au văzut-o de multe ori, dar de fiecare dată când trec pe lângă ea o privesc cu același interes.

În câteva clipe se încinge o discuție despre viitoarea profesiune. Se mărturisesc sincer dorințele, visurile, năzuințele.

— Încă nu m-am putut hotărî: să aleg electrotehnica sau metalurgia? Parcă mă atrag mai mult furnalele...

— Eu v-am spus dorința mea de mult. A rămas aceeași, merg la arhitectură. Proiectezi orașe noi, teatre, săli de sport, stadioane. E minunat, nu? — se entuziasmează Adina.

— Proiectele cer cunoștințe te-meinice de matematică și tu nu prea ai învățat trimestrul acesta — îi atrage atenția diriginta. Adina roșește puțin și recunoaște că așa este. Dar sigur: după vacanță, în ultimul trimestru, are să obțină note mult mai mari.

Chimia, electrotehnica, automa-tica, construcțiile... Fiecare face proiecte care mai de care mai îndrăznețe, mai frumoase. Diriginta îi ascultă pe toți. Pe unii îi a-probă: gândesc cu maturitate, își cunosc posibilitățile, sint hotărâți. Alora le atrage atenția, printr-un cuvânt prietenesc, să-și facă așa cum se cuvine datorită de elevi, pentru că de aceasta depinde în mare parte viitorul lor. A fost o discuție firească, nu căutată, nu programată, născută spontan. Diriginta însă a făcut din ea un prilej de a sublinia încă o dată o problemă serioasă, de cea mai mare actualitate pentru elevii ei. De la viitoarea profesiune, dis-

cuțiile au trecut apoi la cărți, la ultimele noutăți literare, la spectacole de teatru, la filme. Toată lumea vorbea aprins, cu însufle-țire. Numai într-un colț, lângă fereastră, un băiat continua să citească, absorbit. Am aflat de la dirigintă că este unul din cei mai buni elevi ai clasei, dar că, în ciuda faptului că toți colegii îl simpatizează, este foarte retras și timid. Firește, Alexandru nu trebuia lăsat în afara discuțiilor celorlalți. Și diriginta a găsit soluția: Gabriela a fost rugată (în taină) să-l „deranjeze”, adică să-l provoace la o discuție. De multe ori Gabriela, secretara U.T.M. a clasei, i-a fost de mare ajutor în soluționarea unor astfel de probleme. Și acum lucrurile s-au petrecut la fel. Așezându-se lângă Alexandru, ea a început să vorbească despre eroii cărții pe care o citea acesta. Tentativa a fost mare, așa că s-a lăsat „prins”. În câteva clipe au fost înconjurați de alți colegi și discuția, devenită colectivă, a continuat pînă la sfârșitul drumului cu participarea vie a lui Alexandru.

„Ura! Am ajuns la Cioplea”. O smucitură scurtă și autobuzul se oprește. Pe zăpada afinată sar

unul după altul 30 de perechi de bocanci.

Revederea cu munții a produs o explozie de nestăvilită bucurie. Pădurea răsună de vuietele elevilor. Se dau de-a dura prin zăpadă, aleargă prin pădure. După vreo sfert de ceas, diriginta i-a chemat să restabilească ordinea: trebuie pus la punct itinerariul ce va fi străbătut în continuare, trebuie planificat cit mai bine timpul de popas în fiecare localitate. Și elevii nu s-au lăsat rugați: ei știu din celelalte vacanțe că reușita oricărei excursii depinde în mare măsură de buna organizare, de disciplină.

Băieții, mai ales cei mai voinici, au luat bagajele (nici o dată în excursii fetele nu sint lăsate să poarte bagajele) și au pornit primii pe poteca ce șerpuia prin pădure. Li aștepta o zi frumoasă, cu soare primăvărat. Li așteptau, în următoarele zile ale excursiei, noi și noi bucurii, noi și noi prilejuri de a-și îmbogăți cunoștințele. Alături de ei diriginta le întreaga bucuriile cu experiența ei de pedagog competent, de adevărat îndrumător al celor tineri.

M. VERDEȘ



Comoara de talente

E

pisodul întâlnirii dintre Franz Liszt și Barbu Lăutaru în care marele pianist și compozitor încearcă o uimitoare revelație în fața talentului strălucit al unui umil violonist de taraf popular este atât de cunoscut, încât nu are rost să-l mai repovestim. În egală măsură este cunoscută, din însemnările lui Alexandru Vlahuță, descoperirea cu totul întâmplătoare a micului ucenic zugrav devenit mai târziu pictorul Nicolae Grigorescu, cel mai mare artist plastic al României. Ceea ce reține atenția și îndeamnă, ca și în alte prilejuri, la meditație este raritatea, caracterul aproape miraculos al faptelor care au dus în trecut la desprinderea din anonimul doar a câtorva nestemate din uriașa comoară de talente a poporului nostru.

Cit de dureroasă apare, în lumina unor asemenea întâmplări, pierderea în anonim, datorită politicii nefaste a guvernanților burghezo-mosierimii, a unor talente care puteau ilustra istoria culturală a țării!

Atmosfera în care ne aflăm impune de la sine asemenea scurte secvențe retrospective: participăm, în eleganta sală „Dalles”, la unul din recitalurile de muzică instrumentală prezentat de școlile de artă în cadrul celui de-al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă.

Larga și continua valorificare a talentelor artistice din toate regiunile țării pe care o constituie festivalul școlilor și institutelor de artă, ca și diferitele concursuri artistice amatoare cu caracter republican evidențiază munca migăloasă, pasionată, a celor cărora li s-a încredințat formarea viitorilor artiști. Ne povestea profesorul unuia dintre cele mai tinere școli de artă, școala din Tîrgoviște, despre adevăratele „prospecțiuni” pe care le efectuează în fiecare vară, împreună cu colegii săi, pentru a descoperi în școlile sătești copii talentați în diferite domenii ale artei. Mijloace multiple, unele pline de ingeniozitate — cum sint de pildă scurtele recitaluri de balet organizate la sate de școala de coregrafie din Cluj — sint utilizate de toate școlile de artă, ai căror profesori colindă toate drumurile țării, din Maramureș pînă în Delta, în căutarea celor capabili să urce spre culmile artei.

Apoi, de-a lungul anilor, se desfășoară în școli și mai departe, în instituturile de artă, o muncă stăruitoare de șlefuire a talentelor, de formare a măiestriei, de educare a concepțiilor artistice. Obiectivul propus: nici un talent să nu se piardă, toate să înflorească în climatul cel mai potrivit.

Succesele tot mai numeroase, afirmarea tot mai puternică a artei românești în lumea întreagă, valoarea unor tineri deosebit de înzestrați sint dovezi incontestabile ale realizării acestui obiectiv.



Festivalul tinerelor talente

Ne aflăm în plină desfășurare a celui de al VI-lea Festival republican al școlilor de artă. În studioul de concerte al Radioteleviziunii, în sala mică a Palatului R.P.R. în sălile de concert și de expoziție de la „Dalles”, în sala Teatrului C.C.S. precum și în alte trei săli de spectacole din Capitală avem prilejul să vedem realizările celor mai valoroase elemente pe care le formează în prezent școlile și institutele de artă. Inuși acest fapt, ca și ansamblul măsurilor luate pentru asigurarea desfășurării în cele mai bune condiții a manifestărilor festivalului (inclusiv ambianța specifică marilor concerte sau vernisaje), scot puternic în evidență grija și atenția care se acordă formării viitorilor muzicanti, artiști plastici și balerini.

Una dintre principalele caracteristici ale festivalului republican al școlilor și institutelor de artă o constituie faptul că ele reprezintă un mijloc amplu de relevare a unor noi și viguroase talente artistice. Un mare număr de artiști tineri care s-au afirmat în ultimii ani în viața noastră artistică au fost remarcate pentru prima oară cu prilejul desfășurării edițiilor trecute ale festivalului. Ștefan Ruha și Daniel Pedlovski, laureați ai unor concursuri și festivaluri muzicale internaționale. Varujan Cosighian, prim concert-maistru al Filarmonicii de stat „George Enescu”, balerinele Cristina Hanel, solistă a Teatrului de operă

și balet. Valeria Căpraru, solistă la Opera de stat din Cluj, foarte tinerii balerini Lăcrămioara Sian și Mălina Danu, ca și mulți alți artiști cu mari perspective s-au relevat în cadrul probelor edițiilor ale festivalurilor școlilor și institutelor de artă. La fel, în cadrul biennialului de artă plastică, precum și la recentele expoziții de pictură, sculptură și grafică se află mulți exponenți din rândul tinerilor artiști care și-au expus pentru prima oară operele în sălile de expoziții ale Festivalurilor republicane ale școlilor și institutelor de artă. Desigur, ca-lea însuși depășirea măiestriei în domeniul artelor plastice este mai îndelungată, însă fără îndoială că mulți dintre acești tineri o vor străbate cu succes, înscriindu-și treptat numele în cartea de aur a plasticii românești.

Important este, fără îndoială, și caracterul de masă al actualului festival republican. La el participă cei mai valoroși tineri, selecționați din rândul marelui de elevi ai celor 49 de școli de artă din întreaga țară. Ei s-au pregătit temeinic în cadrul orelor de curs și de studiu individual, sub conducerea profesorilor de specialitate, pentru a demonstra pregătirea multilaterală pe care au primit-o. Căci în această chestie principala caracteristică a festivalurilor republicane ale școlilor și institutelor de artă: de parte de a fi o simplă demonstrație de virtuozitate a unor tineri

talentați, ele constituie o verificare amplă a școlii artistice românești, un prilej pentru profesorii școlilor de muzică, de artă plastică și coregrafie de a analiza critic rezultatele muncii pe care au desfășurat-o.

În ultimii ani, învățământul artistic din țara noastră a înregistrat importante progrese pe calea îmbunătățirii conținutului și metodelor de predare. S-au făcut serioși pași înainte către lărgirea orizontului de cultură muzicală a elevilor, către întărirea caracterului științific al predării. Au fost editate valoroase lucrări metodice, bazate pe experiența cadrelor didactice fruntașe și a studierii tehnicii marilor virtuozii din fiecare domeniu al artei, s-au organizat rodnice schimburi de experiență între școlile de artă, în care s-au urmărit pregătirea de specialitate a elevilor. O contribuție însemnată la ridicarea nivelului artistic general al școlilor de artă a adus-o popularizarea, în cadrul unor consfătuiri comune și ai unor spectacole și expoziții, a experienței acumulate de unele școli de artă cu tradiție mai veche cum sint, de pildă, școlile de muzică de 12 ani nr. 1 și nr. 2 din București, școlile de muzică din Timișoara, Cluj, Iași și Tg. Mureș, școlile de arte plastice din București, Iași și Cluj, școlile de coregrafie din Cluj și București.

Procesul instructiv-educativ des-

fășurat în școlile de artă s-a îmbogățit în ultimii ani cu unele forme specifice, așa cum sint de pildă audițiile și expozițiile publice organizate periodic, turneele artistice desfășurate în cadrul regiunii respective etc.

Rezultatele pozitive ale tuturor acestor strădării se vădese puternic în cuprinsul manifestărilor celui de-al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă. Am asistat miercuri, în sala „Dalles” și în sala Școlii medii de muzică nr. 2, la primele audiții publice din cadrul actualului festival, prezentate de elevii școlilor de 8 ani și medii din Bacău, Roman, Baia Mare, Deva, Caransebeș, Piatra Neamț, Sibiu, Cimpulung Muscel, Petroșeni, Hunedoara, Tirgoviste, Tg. Jiu etc. Acestea sint, în general, școli create recent, în localități care nu au cunoscut în trecut o bogată viață artistică. Strădania, munca entuziastă a cadrelor didactice din școlile respective au determinat în majoritatea cazurilor o bună pregătire a elevilor, înțelegerea de către aceștia a conținutului lucrărilor prezentate și o frumoasă ținută interpretativă. Aceeași remarcă este valabilă și pentru majoritatea lucrărilor de artă plastică prezentate în cadrul expoziției din sala „Dalles”. Deși este prematur să desprindem concluzii, se pare că această creștere calitativă a pregătirii elevilor din școlile de artă recent înființate constituie

una dintre principalele trăsături pozitive ale actualului Festival al școlilor și institutelor de artă.

În zilele ce urmează vom avea prilejul să asistăm la recitalul prezentat în sala „Dalles” de către elevii Școlii medii de muzică nr. 2 din București și ai școlilor medii de muzică din Timișoara și Brașov, iar în sala Teatrului C.C.S. la un spectacol de balet susținut de elevii Școlii medii de coregrafie din București și Cluj. Va fi fără îndoială interesant de urmărit în ce măsură au reușit aceste școli, ai căror elevi s-au afirmat puternic cu prilejul edițiilor anterioare ale festivalurilor, să-și păstreze prestigiul câștigat. Judecând după rezultatele obținute de ele până acum, se pare că personalul didactic al fiecăreia din ele a muncit temeinic pentru pregătirea elevilor, fiind în măsură să reziste asaltului întreprins de valoroșii reprezentanți ai școlilor recent înființate.

Desfășurându-se în climatul specific al acestor manifestări tradiționale, în care se îmbină entuziasmul și emoția manifestate de participanți, de profesorii care i-au pregătit și de public, cel de al VI-lea Festival republican al școlilor și institutelor de artă va inscrie, fără îndoială, un nou progres în domeniul pregătirii viitorilor artiști.

AL. CIUCA

Muzeul de artă populară

Arta noastră populară a primit nu de mult, la Cairo, o strălucită confirmare a valorii ei, a locului de frunte pe care-l ocupă în cadrul artei populare universale. Expoziția românească deschisă cu prilejul primului festival internațional de folclor a fost o revelație pentru participanții la festival, mulți dintre ei specialiști de prestigiu în acest domeniu. Critici de artă și ziariști au înscris în unanimitate, în articolele lor, cele mai elogioase aprecieri. „Popor eminent de artiști, românii au creat o întreagă gamă de forme și culori”, scrie revista „Images”. În timp ce „Le journal d'Egypte” apreciază arta populară din patria noastră ca având „extraordinare posibilități artistice”, care „indică o frumoasă ambianță populară de bucurie a vieții”.

Am relatat numai câteva din numeroasele ecouri ale artei populare a patriei noastre la festivalul de la Cairo. Prețuirea de care se bucură geniul artistic al poporului român constituie desigur, pentru fiecare dintre noi, pedagogii, motiv de mândrie și totodată îndemn de a cultiva în sufletele elevilor noștri dragostea pentru creația artistică populară, în care se oglindește frumusețea de simțire și gingărie a poporului.

Muzeul de artă populară al R. P. Române, organizatorul expoziției amintite, a deplasat însă la Cairo doar o mică parte din piesele de adevărat tezaur artistic pe care le-a achiziționat în destul de îndelungata lui existență (58 de ani). În sălile de expoziție ale muzeului, ca și în depozitele lui, se află peste 30.000 de piese etnografice cu caracter artistic (ceramică, textile de casă, port, lemn, fier, os, pictură pe lemn și sticlă, artizanat etc.), reprezentând creația artistică populară din toate regiunile țării. Fiecare din colecțiile muzeului cuprinde sute, uneori mii de piese, toate de o incontestabilă valoare etnografică și artistică. Și fiecare din aceste piese, care însumează nenumărate ceasuri de mîgală, te farmecă prin bogăția și varietatea culorilor, prin eleganța liniei, prin finețea cu care a fost lucrată.

Colecția de costume populare — cea mai bogată din muzeu, cuprinzînd circa 10.000 de piese — ne înfățișează portul de sărbătoare al țaranilor noștri, cel de lucru,

portul de muncă și iarnă. Dar fie că privești costumul de eleganță sobră din zona Sibinului — în care domină negrul și albul, fie că te reține cel din zona Lugoșului — care-ți ia parcă ochii prin culori și prin bogăția ornamentului, fie că râmii uimit de armonia cromatică a costumului oltenesc, nu poți să nu te gîndești la gustul înnăscut al creatorilor populari.

Colecția de covoare cuprinde peste 2.000 de piese de mare valoare artistică, unele din ele datate din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Se află aici piese cu motive decorative de o mare diversitate din regiuni vestite în arta țesutului — Oltenia, Moldova, Maramureș, Banat. Covoarele oltenesti îmbină în cele mai reușite piese decorul geometric cu cel floral și zoomorf. Adesea apar și oameni în costumele timpului, sau chiar scene istorice, de mare valoare documentară pentru cercetările etnografice și istorice.

Colecția de obiecte artistice populare conține piese de mobilier împodobite cu sculpturi, creștături, pirogravuri, impletituri, unelte de muncă, instrumente muzicale care atestă vechi tradiții de cultură populară în patria noastră, ca și piese de ceramică, de artizanat, cornuri de vinătoare etc.

Muzeul posedă și o colecție de artă populară de peste hotare, realizată prin schimburi cu instituții similare din U.R.S.S., R. P. Bulgaria, R.D.G., R. D. Vietnam, R. P. Chineză etc., precum și o bibliotecă de specialitate, o fototecă și o colecție de gravuri, stampe și desene, care cuprinde peste 20.000 de piese.

Lucrătorii științifici ai muzeului selecționează și valorifică creația de artă populară, mijlocește cunoașterea unora dintre cele mai importante valori ale patrimoniului nostru cultural, activitate cu multiple implicații educative.

Am răsfoit documentele privind activitatea dusă de muzeu pentru popularizarea artei noastre populare în rândurile elevilor. Sălile sale au primit adesea excursioniști din școlile Capitalei și ale întregii țări. Dar numărul lor poate fi mult mai mare. Cunoașterea de către elevi a artei populare va lăsa urme adînci în universul lor sufleteș.

C. RĂDOI



„geniul artistic al poporului român constituie, desigur, pentru fiecare dintre noi, pedagogii, motiv de mândrie și totodată îndemn de a cultiva în sufletul elevilor noștri dragostea pentru creația artistică populară...”

De vorbă cu diriginți

La redacția noastră a avut loc recent o convorbire cu diriginți din cîteva școli ale Capitalei, pe probleme legate de ora de diriginție. Relatăm părerile susținute cu acest prilej.

Ceea ce asigură o bună desfășurare a orelor de diriginție și înlătură în bună parte neclaritățile privind conținutul și organizarea lor este precizarea rostului pe care-l au aceste ore, stabilirea a ceea ce le este propriu, deosebindu-le de lecții și de alte forme de activitate școlară. De aceea discuțiile noastre s-au oprit în primul rînd la acest punct.

Ora de diriginție — a spus tovarășul Constantin Manolescu, diriginte la clasa a XI-a în Școala medie „Dimitrie Cantemir” — este ca o activitate de laborator care urmărește să valorifice pe linie educativă cunoștințele primite de elevi în orele de curs, elementele pe care le oferă viața, mediul în care trăiesc, societatea cu tot ce le pune ea, în mod obișnuit, la dispoziție. Într-adevăr, copiii citesc, văd filme, asistă la întâmplări, aud comentarii, discuții, află multe prin diverse surse, pe diferite căi. Materialul acesta de viață vast, complex, trebuie lămurit în mintea elevului, pentru a-l ajuta să-și formeze caracterul, să-și întregască personalitatea. Iată unde intervine rolul dirigintelui, al orei de diriginție. Dirigintele, mai mult și mai bine decît profesorii la lecțiile de curs, poate să îndeplinească această sarcină în ora de diriginție, a cărei menire este să lege strîns într-un tot, elementele educative ale lecțiilor, ale întregii activități școlare și extrașcolare a copiilor, a tinerilor.

Munca dirigintelui presupune — după cum a arătat în cursul discuției tovarășa Marghit Dascălu, profesoară la Școala generală de 8 ani nr. 73 — multă răspundere, investirea unei mari cantități de capital afectiv. Dirigintelui îi este necesar un plus de potențial afectiv față de ceilalți profesori. De plusul acesta depinde gradul de eficiență a orelor sale, pentru că prin el se asigură o legătură mai strînsă cu elevii. Deci dirigintele este ales dintre profesori ținînd seama de acest important criteriu.

Tovarășul Manolescu a ținut să sublinieze însemnătatea pe care o are cunoașterea elevilor, continuitatea muncii cu aceiași elevi și a apreciat măsurile pe care Ministerul Învățămîntului le-a luat pe linia aceasta în ultimul timp. El s-a referit la legătura care trebuie să se creeze între diriginte și clasa lui, subliniind necesitatea ca natura acestei legături să creeze terenul pentru respect și apropiere, pentru sinceritate și încredere reciprocă, deoarece numai astfel se pot stabili relații care să excludă reținerile, ascunzăturile. Elevii spun deschis tovarășului Manolescu, în discuțiile colective sau individuale pe care le organizează adesea, despre felul cum văd o problemă, ce cred despre un fapt oarecare. „Ce crezi tu despre colegele tale de clasă, despre posibilitățile lor intelectuale?” — a întrebat o dată dirigintele pe unul din elevi cărui trebuia să i se înlătore unele concepții greșite în această direcție. Cu altul a vorbit o dată în legătură cu ceea ce crede el despre unele materii de învățămînt pe care le neglija cu totul. Părerile elevilor, expuse cu sinceritate, l-au ajutat pe diriginte să aducă o contribuție mai directă, mai eficientă la educarea lor. Pentru aceste discuții era creat terenul sincerității prin întreaga comportare obișnuită a dirigintelui. Sinceritatea elevilor

a putut duce la realizarea scopului pe care și-l propusese dirigintele.

A crea deci teren pentru sinceritate, a deschide toate căile spre sufletul elevului. Dar cum? „Dacă îmi dau seama că fără sancțiune rezolv mai mult, renunț la ea în unele cazuri” — a spus, de exemplu, tovarășul Manolescu. „Elevul să vadă că tot ceea ce faci este din dorința de a-l ajuta pe el, nu din dorința de a-i arăta că ești mai puternic, că poți dispune, că vrei să pedesești — a adăugat colegul lui, tovarășul Gheorghe Șovu de la Școala medie nr. 39. Nu discut orice abatere în colectiv — a continuat acesta. Nu o dată s-a întimplat să obțin într-o discuție individuală angajamente mai mari — și să asigur respectarea acestor angajamente — în schimbul înțelegerii pe care elevul simte că i-am arătat-o”.

Tovarășă Marcela Teodoru, profesoară la Școala medie nr. 34, s-a referit la trăsăturile care trebuie să caracterizeze pe un diriginte, nici sever, nici „bun”, ci drept, exigent și ferm, cu exigența și fermitatea omului care iubește mult pe elevi, considerîndu-i „ai săi” și știind că este răspunzător de ceea ce vor deveni. „Am aminat uneori — a spus tov. Teodoru — discutarea unei abateri dacă am simțit că în cazul respectiv obțin pe această cale un rezultat mai bun. Cred că e necesar să dai uneori timp elevului să încerce singur o îndreptare, să-și dovedească voința și hotărîrea. Și încă ceva: am uneori „taine” cu cite unul din elevii mei. Știm numai noi doi ce angajamente s-au luat pentru îndreptare. Ne înțelegem din ochi și merge foarte bine așa. Uneori, chiar copiii ajung la îndreptare mai repede decît mă așteptam. Încrederea acordată elevului care a făgăduit că se va îndrepta a venit astfel de multe ori înapoi dublat”.

Problema care s-a impus discuțiilor noastre îndată după ce s-au precizat cîteva din principalele elemente definitorii pentru ora de diriginție a fost forma pe care o îmbracă ea, modul cum se desfășoară pentru a avea maximă eficiență. A reieșit că baza acestor ore trebuie să fie discuția etică condusă de diriginte. Au fost și apărători ai referatelor. Tovarășă Ligia Barna, dirigintă la Școala medie nr. 4, a dat exemple pentru a arăta că atunci cînd sint bine pregătite, cînd elevii sînt ajutați să le alcătuiască, referatele pot fi un bun punct de pornire a discuțiilor etice. Dar și tovarășă Barna a fost de acord cu multe din rezervele manifestate față de referate de ceilalți participanți la convorbire. Cît mai rar referate, au spus unii. De loc referate, au spus alții. Argumentele cu care s-a pledat pentru aceste puncte de vedere au fost multe: referatele antrenează de obicei doar unul sau cîteva elevi; ele reprezintă cel mai adesea o temă, o temă grea, pe care elevii nici nu o pot îndeplini așa cum s-ar cere; în cele mai multe cazuri sint alcătuite pe baza unor materiale publicate, din care se extrag la întimplare formulări sau chiar paragrafe întregi care se pun cap la cap fără a contribui la înțelegerea problemei; și în sfîrșit, chiar în cazul cînd nici unul din aceste păcate n-ar fi intrunite, totuși prezentarea referatelor menține în clasă o atmosferă de pasivitate, adesea chiar de neatenție, de plictisală, ori căpătînd un conținut neinteresant, neadîgător, cu slabe rezultate. Dacă referatele sint urmate de discuții, abia din momentul cînd se infiripă acestea ora se inviorează și începe să exercite asupra elevilor influența educativă intenționată de diriginte.

Diriginți ca tovarășii Manolescu, Das-

călu, Șovu au argumentat cu multă fermitate părerea că discuția etică este aceea care duce la formarea convingerilor, dacă este pregătită în prealabil și condusă cu pricepere de diriginte, dacă se desfășoară în mod firesc, fără nici un fel de regizare, de artificiu, lăsînd loc spontaneității, inițiativei. Deci aprecieri unanime pentru discuția etică și rezerve pentru referat.

Tovarășă Marghit Dascălu a arătat că discuțiile sint de preferat referatului chiar și în cazul orelor în care se analizează situația la învățătură. Se pot organiza discuții cu teme ca acestea — „Sint mulțumit de rezultatele mele la învățătură pe acest trimestru?”, sau „Am contribuit prin notele mele la prestigiul clasei?” Ora va fi astfel mult mai interesantă, pentru că elevii vor fi puși în situația de a-și privi munca, de a judeca, de a cîntări rezultatele proprii obținute.

Tovarășă Barna a adăugat că în discuțiile etice e bine să se facă referiri la cărți și filme, la întâmplări semnificative din viața eroilor clasei muncitoare, a personalităților istoriei, a oamenilor de știință, să se folosească citate, reproduceri etc. Altfel, dacă ne limităm doar la exemple din viața clasei, conținutul discuțiilor ar fi mai sărac. Dar, a atras atenția tov. Barna, folosirea acestor materiale nu trebuie să intrerupă firul discuției etice, ci s-o ilustreze în ideile ei esențiale. Această subliniere a fost întărită de tovarășă Teodoru, ca și de alți participanți la convorbire.

Nu există — spunea tovarășul Șovu — discuție etică în sine. Nu putem vorbi despre frumusețea muncii, despre necesitatea de a fi buni tovarăși, de a avea grijă față de bunul obțesc în general, fără a ne referi la aspectele pe care le are în această privință viața clasei respective. Discuția etică pe tema „Munca cere voință și perseverență”, organizată de tovarășul Șovu, a fost strîns legată de felul cum gîndeau și cum se comportau elevii săi sub acest aspect. Dirigintele a ținut seamă de faptul că, deși elevii săi erau în majoritate buni, sirguincioși, le lipsea perseverența, hotărîrea. Pentru a-i convinge, pentru a le arăta însemnătatea hotărîtoare a acestor însușiri, i-a întrebat „Ce ar fi dacă un inginer nu și-ar duce pînă la capăt proiectul, dacă un medic n-ar persevera în găsirea unui diagnostic?” Elevii au înțeles cit de mult greșesc atunci cînd lasă lucrurile la jumătate, cînd nu se străduiesc să le ducă la bună îndeplinire.

În argumentarea acestei poziții a venit cu cîteva sublinieri și profesorul Manolescu. El a arătat că specificul clasei determină nu numai tematica discuției etice, ci și modul de a o desfășura, subliniind prin aceasta nevoia de a adapta discuția la vîrsta elevilor. Problemele legate de educarea spiritului colectiv — a spus el — se discută și cu elevii din clasele a XI-a și cu cei din clasele a VII-a, dar în timp ce în discuția cu primii te referi la elemente care să finizeze munca educativă desfășurată în școală, cu ultimii trebuie să iei problema aproape de la începutul său.

Desi a intervenit de multe ori pe parcurs în discuție, tovarășă Marghit Dascălu și-a rezervat exemplele și argumentele îndeosebi pentru un aspect al problemei — elementul atrăgător în desfășurarea orelor de diriginție. Se pare că problema o interesează foarte îndeaproape, căci a vorbit cu pasiune despre ea, pentru a susține că elementul atractiv este absolut indispensabil unei ore de dirigen-

ție. „El este acela care dă viață orei, care netezește drumul spre convingerea elevilor, căci se adresează nemijlocit sensibilității lor. Iar folosirea lui poate să înceapă chiar înainte de desfășurarea orei propriu-zise, din momentul cînd se anunță tema ce urmează să fie discutată. Multe teme au puterea să capteze interesul elevilor, să-i mobilizeze, să le creeze preocupări pe linia scopului educativ pe care și l-a propus dirigintele, realizînd astfel cu anticipație o parte din acest scop”.

Sînt diriginți care consideră că o oră de diriginție menită discutării situației la învățătură, oricît ar fi de bine organizată, nu poate fi la fel de atractivă ca una în care se discută, de pildă, despre prietenie, despre orașul natal sau despre alte asemenea teme. Așa să fie oare? — se întreba tovarășă Dascălu. Argumentele pe care le-a adus, exemplul dat, au răspuns la această întrebare. Iată cum a organizat cu elevii clasei a VII-a o discuție despre situația la învățătură. La începutul trimestrului, la o oră de diriginție, a cerut elevilor săi să arate în scris cu ce medie doresc să încheie trimestrul. O săptămîină întreagă s-au gîndit copiii și apoi au adus răspunsul scris. Erau indicate și medii mari, și medii mai mici; fiecare elev a arătat ce a crezut el că va putea să dea. Însăși această cerință a dirigintei, acest răspuns solicitat, a creat elevilor săi frîmțituri, le-a pus la încercare voința și sinceritatea, le-a verificat capacitatea de a se aprecia pe sine cu obiectivitate. Răspunsurile au spus multe diriginte despre elevii săi, au ajutat-o să-i cunoască mai bine. S-a asigurat o mobilizare pentru întregul trimestru. Cînd a venit ziua analizei situației la învățătură, la bază au stat angajamentele luate de elevi. „Cum mi-am îndeplinit angajamentul luat” — aceasta a fost tema orei de diriginție. S-a văzut că majoritatea elevilor au luptat cu toate puterile să obțină mediile propuse, unii chiar să le depășească. Au fost și cîteva care și-au propus cu ușurință mediile și nu le-au realizat. În această oră dirigintele și clasa au judecat ușurința lor și faptul că nu s-au străduit îndeajuns. Critica a avut efectul așteptat. Pe trimestrul al doilea elevii și-au privit cu mai mult spirit de răspundere munca lor zilnică.

★

În convorbirea noastră diriginții au subliniat în mod deosebit grija cu care trebuie pregătite orele de diriginție organizate cu prilejul unor zile festive, combătînd tendința de șablon, obiceiul de a le desfășura după un anumit tipic — referat, cîntece, poezii. Chiar de curînd, la 8 Martie, se pare că au fost ore de diriginție al căror întreg conținut a constatat în cîteva unor articole pline de date și cifre — cite femeii medicii sint în țară, cite ingineri, cite sint cuprinse în organizațiile de femei etc. etc. Cu cît mai interesante, mai eficiente, au fost orele în care s-a discutat cu elevii despre modul cum înțeleg să-și arate respectul și prețuirea pentru mama lor, despre felul cum se comportă cu colegile lor de clasă! Acestea au fost discuții apropiate de elevi, în care în mod firesc, s-a vorbit și despre grija pe care o are statul nostru pentru promovarea femeilor, pentru problemele lor de viață, despre respectul și considerația care li se dă.

S-a discutat și despre programa muncii educative, pe care o așteaptă unii diriginți ca pe sprîjinul indispensabil al muncii lor. Problema a fost însă adusă pînă la urmă la adevăratele ei proporții. Programa va fi, fără îndoială, un ghid al muncii diriginților, mai ales al celor cu mai puțină experiență, dar nu se poate spune că lipsa ei împiedică să se stabilească obiectivele pe care le are de atins munca educativă și să se găsească drumurile ce duc la realizarea lor.

★

S-au luat în discuție în convorbirea noastră aspecte variate, căci variate sint și aspectele pe care le implică munca diriginților. Participanții la convorbire au reprezentat bine pe diriginți în ceea ce trebuie să le fie caracteristic — interes pentru problemele muncii educative, dorința de a căuta soluții și capacitatea de a le găsi.



Natura legăturii cu clasa cu elevii, să creeze terenul pentru discuții deschise, sincere, fără ascunzături, fără rețineri. (Constantin Manolescu).



Munca dirigintelui presupune investirea unei mari cantități de capital afectiv. (Marghit Dascălu).



E necesar uneori să dai posibilitate elevului să încerce singur o îndreptare, mai ales atunci cînd el însuși o cere. (Marcela Teodoru).



Nu există discuție etică în sine. Ea trebuie să fie strîns legată de viața clasei. (Gheorghe Șovu).



Firul discuției etice să fie întărit prin exemple care să-i emoționeze și să-i convingă pe elevi. (Ligia Barna).

ISTORIE

Exigențe specifice

În răgazul acestei vacanțe dau o atenție deosebită pregătirii lecțiilor de istorie pe care le voi preda în ultimul trimestru elevilor din clasa a XI-a, ce se vor prezenta, în vară, la examenul de maturitate. După cum se știe, la acest examen ei vor fi verificați și în ceea ce privește cunoștințele de istoria României, pe care le studiază în acest an la clasă. Iată de ce lecțiile de istorie — și în special cele din ultimul trimestru, care includ și recapitularea materiei, impun profesorului anumite exigențe specifice.

Vorbind despre aceste exigențe am în vedere bineînțeles, în primul rând, necesitatea de a asigura însușirea riguroasă, temeinică a principalelor noțiuni de istorie a R.P.R. Îmi propun să nu trec cu vederea nici o lacună, nici o manifestare de superficialitate. Ori de câte ori voi observa că elevii nu au înțeles suficient de bine o anumită problemă, că nu au memorat cu exactitate datele importante ce trebuie reținute, că nu cunosc desfășurarea unui anumit eveniment însemnat voi reveni insistând până la fixarea deplină și definitivă a cunoștințelor.

Aș putea spune însă că aceasta este exigența minimă pe care o am în vedere în pregătirea elevilor de clasa a XI-a. Și aceasta, deoarece știu că examenul de maturitate va solicita elevilor ceva mai mult decât cunoștințele incluse în cuprinsul lecțiilor din manual. Ei vor trebui să dovedească cu acest prilej nu numai că știu care au fost, de pildă, bătăliile lui Ștefan cel Mare și unde s-au purtat ele, sau care a fost situația economică a Țărilor Române în preajma Revoluției de la 1848. Dincolo de acest bagaj de cunoștințe faptice ei vor trebui să dovedească și capacitatea de a le interpreta, de a stabili relații între diferitele elemente ale dezvoltării sociale, de a explica raporturile de cauzalitate care leagă între ele diversele fenomene istorice. Tocmai această capacitate este, după părerea mea, trăsătura definitorie a „maturității” elevilor clasei a XI-a.

În lumina acestor cerințe mi-am propus să-mi pregătesc lecțiile pe care le voi preda în trimestrul al III-lea. Așa, bunăoară, atunci când voi preda tema „Crearea Partidului Comunist din România” voi apela, ca și cu alte prilejuri, la cunoștințele de socialism științific și economie politică ale elevilor, cunoștințe care mă ajută în cea mai largă măsură să-i fac să înțeleagă esența fenomenelor istorice și raporturile dintre ele. Voi insista îndeosebi, firește, asupra problemelor care au cea mai mare însemnătate. Mă voi opri, de exemplu, la sublinierea faptului că crearea Partidului Comunist din România a constituit o victorie istorică a leninismului împotriva oportunistului și reformismului în mișcarea muncitorească din România, că prin crearea lui proletariatul și-a făurit partidul său revoluționar, forță politică capabilă să-l conducă în lupta pentru apărarea independenței naționale, pentru răsturnarea regimului burghez-moșieresc și instaurarea dictaturii proletariului, că Partidul Comunist din România a continuat și a dezvoltat cele mai glorioase tradiții de luptă ale poporului nostru, pe care mișcarea muncitorească le-a ridicat pe o treaptă superioară. Ținând seama de nivelul în general ridicat al pregătirii elevilor din clasa a XI-a, consider că este indicat să apelez și la anumite materiale bibliografice. În studierea temei pe care am menționat-o, de exemplu, voi folosi unele documente din istoria P.C.R.

De asemenea, atunci când voi preda tema „Luptele eroice ale

muncitorilor cefești și petroliști din anul 1933, organizate și conduse de Partidul Comunist din România” voi insista asupra unor elemente cheie cum este, bunăoară, faptul că aceste lupte au reprezentat o mișcare socială de mare amploare împotriva exploatarea capitaliste, desfășurată în condițiile când pe arena internațională statele capitaliste pregăteau războiul antisovietic iar unele din ele treceau pe față la dictatura fascistă. Înțelegerea conținutului acestei lecții cit și a raportului dintre evenimentele despre care tratează ea obligă la o predare cit mai sistematică. De aceea mi-am alcătuit încă de pe acum un plan de predare amănunțit având în vedere elementele principale. Voi stărui astfel, în primul rând, mai ales asupra cauzelor economice, sociale și politice ale luptelor duse de cefești și petroliști. Mă voi opri apoi asupra programului acestor lupte, asupra forțelor care au participat la ele, asupra formelor în care s-a manifestat lupta revoluționară, asupra desfășurării evenimentelor. În sfârșit, la concluzii voi vorbi despre urmările interne ale luptelor duse de cefești și petroliști și despre însemnătatea lor pe plan internațional. În cursul întregii lecții, voi scoate în evidență rolul conducător al Partidului Comunist din România care, călăuzindu-se după hotărârile adoptate de Congresul al V-lea al P.C.R., a mobilizat proletariatul la lupta revoluționară și a condus nemijlocit această luptă.

În încheierea lecției voi face cunoscute elevilor cuvintele tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej care a arătat că prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar, luptele cefeștilor și petroliștilor au marcat un moment de cotitură în dezvoltarea partidului și a întregii mișcări muncitorești.

În același mod, insistând îndeosebi asupra înțelegerii evenimentelor istorice, voi preda și alte teme cum ar fi „Insurecția armată de la 23 August 1944”, „Revoluția populară în țara noastră”, „Politica externă a R.P.R.” etc.

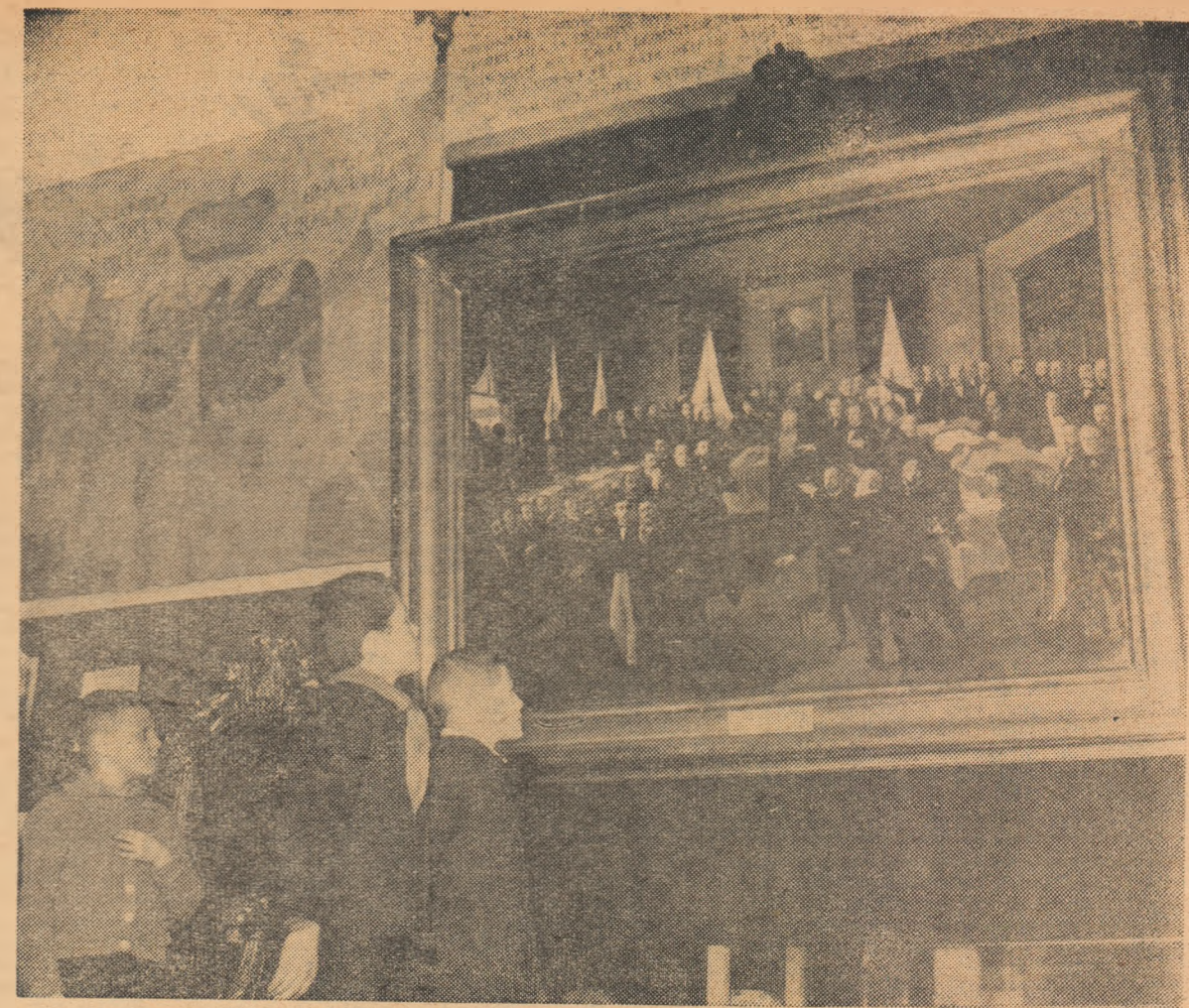
Țin să precizez că, insistând asupra înțelegerii temeinice a cunoștințelor din lecțiile la zi, nu voi pierde niciodată prilejul să mă refer, atunci când lucrul acesta este posibil, la cunoștințele asimilate anterior de elevi. Mă voi strădui astfel ca, pe lângă orele speciale de recapitulare, să țin mereu proaspete în memoria elevilor și pe această cale cunoștințele pe care vor trebui să le dovedească la examenul de maturitate.

Prof. P. V. GRIGORIU

DE LA CUNOSCUT LA NECUNOSCUT

Cunoașterea faptelor și fenomenelor istorice îi ajută pe elevi să înțeleagă trecutul și prezentul societății, evoluția ei progresivă sub aspect economic, social, politic și cultural. Printre elementele de care depinde înțelegerea aprofundată a cunoștințelor de istorie prezentate în lecții, un loc de frunte îl ocupă măsura în care profesorul știe să pornească de la fapte apropiate, cunoscute elevilor pentru ca pe baza lor să facă accesibile problemele noi, necunoscute.

În clasele I—IV, aplicarea principiului de la cunoscut la necunoscut în transmiterea cunoștințelor de istorie nu comportă dificultăți. La clasa I, de pildă, programa prevede (în cadrul lecțiilor de citire) predarea unor cunoștințe privind realizările de seamă ale regimului nostru democrat-popular, cunoștințe pe care învățătorii le fac accesibile pornind de la exemplificări din me-



Școlari din Capitală în vizită la Muzeul Militar Central

Utilizând elemente de istorie locală

În formarea și consolidarea noțiunilor de istorie, un rol important îl are folosirea elementelor de istorie locală ca primă treaptă de cunoaștere a faptelor istorice. Iată de ce profesorii de istorie de la Școala medie „Aurel Vlaicu” din Orăștie utilizează larg în lecțiile lor asemenea elemente.

După cum se știe, raionul Orăștie, ca și întreaga regiune Hunedoara, de altfel, sînt foarte bogate în urme istorice care vorbesc despre evoluția poporului nostru pe aceste meleaguri începînd cu orînduirea comunei primitive și pînă în vremurile recente. De exemplu, tratînd despre orînduirea comunei primitive, profesorii le vorbesc elevilor despre urmele de la Ohaba-Ponor, de la Cioclovina sau de la Turdaș, unde s-au descoperit numeroase obiecte datînd din neolitic. Elevii au avut, de asemenea, prilejul să viziteze șantierul arheologic din localitățile Deva, Simeria, unde au fost găsite obiecte din epoca bronzului, ca și cetățile Costești, Grădiște, Blidaru, Piatra Roșie, bogate în urme ale culturii materiale din statul sclavagist dac. La rîndul lor, lecțiile despre epoca sclavagismului clasic au fost ilustrate prin referiri la Gernisara (Geoagiu), Apulum (Alba

Iulia) etc. exploatate de romani pentru bogățiile lor.

Însuși orașul lor, Orăștie, le-a furnizat elevilor nenumărate mărturii despre trecutul poporului. Ei au cunoscut, la fața locului, meleagurile unde se întindea vechea așezare a orașului și au cercetat apoi bogatul material existent la muzeul din localitate. Aici au găsit, bunăoară, documente impresionante despre răscoala de la 1526, condusă de Ivan Țarul, pornită din Banat și care a ajuns pînă la Orăștie, sau despre răscoala din 1784, care reprezintă cea mai puternică ridicare a iobagilor din Transilvania pentru înlăturarea feudalismului. Aceste documente le-au dat posibilitatea să înțeleagă mai adînc cauzele care au dus la izbucnirea răscoalelor antifeudale, caracterul răscoalelor etc. Tot atît de impresionantă a fost pentru elevii cunoașterea unor documente care vorbesc despre istoria mișcării muncitorești pe meleagurile hunedorene.

Metodele și procedeele de utilizare a elementelor locale în predarea istoriei patriei sînt variate. Unii profesori, de pildă, au prezentat date despre istoria locală în expunerea noilor lecții, făcînd apel la cunoștințele elevi-

lor despre raion și regiune. Alții au citit documente sau fragmente din literatura beletristică privitoare la istoria ținutului natal. Și mai eficiente s-au dovedit excursiile la monumentele istorice și vizitele la muzeele și expozițiile din regiune, ca și lecțiile ținute la muzeul din Orăștie, cu sprijinul directorului acestuia, profesorul Ioachim Rodeanu.

În general, profesorii de la Școala medie „Aurel Vlaicu” din Orăștie țin o legătură strînsă cu conducerea muzeului raional. Ei cercetează cu regularitate fondul documentar al muzeului, oprindu-se asupra tuturor materialelor importante pentru îmbogățirea cunoștințelor elevilor și pentru întărirea muncii de educare patriotică a acestora.

Pe de altă parte, profesorii, cu ajutorul elevilor, au început să colecteze obiecte care vor alcătui un muzeu istoric școlar. La colectarea acestor materiale sînt folosite excursiile ce se organizează în cadrul raionului, al regiunii, ca și în alte localități din țară, de unde achiziționează obiecte reprezentative și documente ce atestă momente din istoria patriei.

Prof. RADU VASILE
Orăștie

În mod curent, profesorul se rezumă la prezentarea așezării Egiptului antic sau a Romei antice și apoi, fără nici o tranziție, prezintă elevilor unele întâmplări istorice de acum multe milenii. Îndeobște, acest uriaș salt în timp, în lumi îndepărtate, despre care elevii nu au nici un fel de reprezentări, pe care nu le pot lega de nimic cunoscut, este greu realizat de ei. Foarte dificilă este, în aceste cazuri, și localizarea evenimentelor istorice, pentru că prima hartă politică a lumii este prezentată în clasa a V-a de un profesor de istorie, care în mod obișnuit n-are vreme să se ocupe de noțiunile geografice ale elevilor.

O cale pe care o putem folosi în acest caz este aceea de a porni de la evenimentele contemporane referitoare la poporul a cărui istorie o studiem.

Cred, de asemenea, că orele puse la dispoziția profesorului,

pot fi folosite în clasa a V-a, la începutul fiecărui trimestru, pentru orientarea elevilor pe harta istorică și pe harta politică a lumii, cu referire specială la statele a căror istorie o vom preda în trimestrul respectiv.

Desigur că, pentru a putea să pornească de la evenimentele contemporane, profesorul de istorie trebuie să fie mereu la curent cu aceste evenimente.

Numai pornind de la cunoscut la necunoscut îi vom face pe elevi să înțeleagă perspectiva istorică a faptelor și fenomenelor istorice, relațiile de cauzalitate ce există între ele, să-și dea seama că istoria omenirii este istoria luptei maselor împotriva asupritorilor, pentru libertate și independență, pentru o lume lipsită de exploatare.

Prof. EUGEN COROAMĂ
Școala medie nr. 1
Dorohoi-Suceava

TEHNICA MODERNA

in predare

In cadrul mijloacelor tehnice moderne de predare, cu uriașe perspective de utilizare, televiziunea ocupă un loc de frunte.

Apariția termenului „tele-pedagogie” și recunoașterea de către majoritatea specialiștilor din întreaga lume a realității pe care o desemnează acest termen înseamnă implicit că în acest caz nu mai avem de-a face cu anumite modificări în tehnica și metodică predării, ci cu un capitol nou, bine conturat, al pedagogiei. De altfel, începând cu utilizarea televiziunii în scopuri didactice, pătrundem în domenii noi ale psihologiei pedagogice și pedagogiei, al căror fundament științific și ale căror principii se află în plin proces de elaborare.

II. TELE-PEDAGOGIA

Introducerea televiziunii în procesul de învățământ are o istorie foarte recentă dar foarte frământată. Specialiștii — și nu numai ei — au purtat și poartă încă numeroase discuții asupra rolului televiziunii în cadrul procesului instructiv-educativ, asupra ponderii și modalităților utilizării sale în cadrul acestui proces. Alături de numeroși adepți înflăcărați, care văd în televiziune un mijloc puternic de modernizare a procesului de învățământ, au existat și mai există încă adversari înverșunați ai televiziunii, a căror opoziție a luat chiar, în unele locuri, forma unor veritabile „răscoale împotriva mașinii”. Fapt cert este că, în ciuda acestei adversități declarate, ideea utilizării televiziunii ca modalitate de instruire și educație ciștigă teren, cucerind incontestabile victorii în lumea întreagă.

Primele emisiuni de televiziune pentru învățământ și-au făcut apariția în Europa de abia în anul 1952. După o perioadă de aproximativ cinci ani, în care nu s-au semnalat în această direcție progrese prea însemnate, urmează, începând din anul 1957, un veritabil asalt al emisiunilor școlare televizate în programele majorității studiourilor de televiziune. Este etapa când și în țara noastră se acordă o tot mai mare atenție emisiunilor televizate pentru elevi (despre care, de altfel, „Gazeta învățământului” a publicat de curând o pagină specială).

Principalele tipuri de emisiuni televizate în scopuri instructiv-educative sînt aceleași ca și în domeniul radiofonic: emisiuni pentru lărgirea orizontului cultural-științific, emisiuni de tip utilitar, pentru pregătirea școlară a adulților prin cursuri fără frecvență (merită relevată, de exemplu, contribuția televiziunii cubane la campania de lichidare a analfabetismului) și emisiunile cu caracter didactic pentru tineretul de vîrstă școlară. Stațiile care recepționează emisiunile cu caracter didactic pot fi amplasate chiar în școli, pentru a deservi, fiecare, treizeci pînă la cincizeci de elevi. În această privință

părerile specialiștilor sînt încă împărțite: unii susțin că grupurile elevilor telespectatori pot să depășească numărul de 50—60, în timp ce majoritatea opinează pentru grupuri mult mai reduse, cu 15—35 de ascultători.

Eficacitatea învățămîntului prin televiziune este strîns legată de condițiile tehnice ale recepției, în primul rînd de claritatea imaginii și lizibilitatea textelor. Inginerii specialiști în domeniul televiziunii studiază în acest scop diferite metode, dintre care cea mai larg susținută în momentul de față este proiectarea imaginii printr-un obiectiv special pe un ecran de cinematograf. Aceasta impune însă întunecarea sălii de proiectie, implicînd o serie de dificultăți caracteristice proiectiilor cinematografice. Soluția cea mai rentabilă în prezent, cînd ecranele televizoarelor nu depășesc 54 de cm, ar putea fi folosirea unui aparat receptor la fiecare grupă de 15 pînă la 20 de elevi. Prin sistemul coviziunii receptoarele pot fi simplificate și alimentate printr-un cablu pornind de la receptorul central. Unii specialiști socotesc că în acest fel s-ar da posibilitatea ca emisiunile-lecții să fie vizionate într-o singură sală, de pildă un amfiteatru, de către 120—200 de elevi.

Ca în toate celelalte domenii didactice, și în tele-pedagogie se conturează, pe baza experimentelor efectuate de specialiști, forme specifice de aplicare a principiilor de învățămînt. Se subliniază în primul rînd faptul că lecția televizată ar putea lua asupra ei o parte însemnată din ponderea predării, orientîndu-i pe elevi să gîndească științific, să rezolve probleme, să-și însușească cunoștințe și noțiuni noi și să le generalizeze. În același timp, ea poate realiza unele aplicații practice și da posibilitatea de a se îndeplini unele sarcini educative ale predării. Aceasta nu înseamnă însă că lecțiile televizate vor putea înlocui integral pe profesor, întrucît ele nu creează nici un fel de posibilități de co-

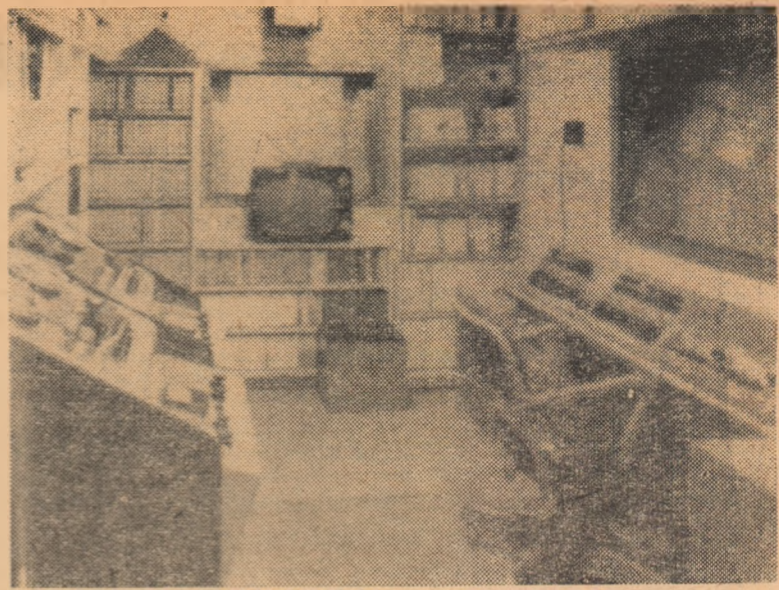
municare directă între cel ce predă lecția și elevi.

Se consideră că orizontul de cunoștințe al elevilor poate fi lărgit dacă lecția televizată este asociată cu alte activități școlare și, mai ales, dacă este încorporată în ansamblul procesului instructiv-educativ. Profesorul va putea prezenta astfel în prealabil datele necesare înțelegerii emisiunii care urmează, va putea înfățișa în mare conținutul ei, va putea organiza discuții în legătură cu cele vizionate, precum și alte activități complementare.

Eficiența lecțiilor televizate va fi cu atît mai mare cu cît cei ce le vizionează vor îndeplini ei înșiși un rol activ pe parcursul ei, fiind puși în situația să aplice cunoștințele nou însușite pe măsură ce le sînt prezentate, să răspundă unor întrebări formulate de profesorul care prezintă emisiunea, să repete unele cunoștințe ce li se transmit, să rezolve probleme etc. și, în același timp, dacă li se va crea posibilitatea să verifice, cu ajutorul profesorului de specialitate care îi îndrumă, exactitatea rezultatelor obținute.

Pregătirea celor ce vor studia cu ajutorul televiziunii va putea deveni mai temeinică dacă lecția televizată va prezenta faptele în mod ilustrativ, pe baza a numeroase exemple și dacă va repeta demonstrațiile în forme variate. Valoarea instructivă a unei lecții televizate va fi cu atît mai mare cu cît exemplele folosite vor fi mai numeroase, cu condiția ca acestea să nu-i obosească pe elevi sau să nu le provoace plictiseala prin monotonia expunerii.

Totodată, pentru a asigura sublinierea a ceea ce este esențial în lecție, se impune folosirea mijloacelor telegenice specifice. Specialiștii care vor transmite emisiunile vor trebui să aleagă, pe parcursul acestora, cele mai potrivite distanțe focale, să varieze conform necesităților lărgimea cîmpului, să dozeze, în funcție de importanța fiecărei probleme, volumul indicațiilor verbale și al materialului vizual și sonor, folosind în același timp, prin procedeul suprainprimării, săgeți indicatoare și unele unghiuri par-



Studioul de sunet al unui centru local de televiziune experimental pe lângă instituții de învățămînt

ticulare de luat vederi. Se impune de asemenea asigurarea unui ritm și a unei ordini de prezentare a materialului care să dea elevilor posibilitatea de a înțelege complet cunoștințele transmise. În această privință joacă un rol deosebit de important și luarea în seamă a experienței anterioare a școlarii ca telespectatori. În lumina progreselor înregistrate în ultimul timp, se pare că emisiunile „în direct”, adică transmise chiar în momentul luării vederii, vor fi înlocuite treptat cu emisiuni filmate în prealabil, care prezintă avantajul repetării secvențelor pînă la obținerea unor imagini optime.

Aceste trăsături specifice ale aplicării principiilor de învățămînt în tele-pedagogie au fost determinate în urma unor numeroase experiențe efectuate în cadrul stațiilor de recepție ale unor centre experimentale de predare. Eficacitatea lecțiilor televizate a fost verificată atît în urma rezultatelor obținute de elevi la examenul final cît și prin diferite probe orale, scrise și practice efectuate pe parcurs. Statisticile arată că, în cadrul experimentelor, la peste 30 la sută din cazuri s-au obținut rezultate superioare celor dobîndite prin formele clasice de învățămînt, în 60 la sută din cazuri rezultate egale și doar în 7 la sută din cazuri rezultate inferioare.

Experiențele cu privire la eficacitatea învățămîntului prin televiziune efectuate în rîndurile unor elevi de diferite vîrste i-au determinat pe psiho-pedagogi să ajungă la concluzia că în prezent această formă de predare ar fi mai indicată în primele șapte sau opt clase, ai căror elevi s-au familiarizat de la o vîrstă mai mică cu emisiunile de televiziune. În același timp, ei socotesc că este bine ca școlarii să fie obișnuiți cu lecțiile televizate încă din prima clasă. Dificultăți mai mari și deci o eficacitate oarecum mai scăzută ar prezenta utilizarea lecțiilor televizate la nivelul școlii medii sau al învățămîntului superior, elevii mari și studenții fiind obișnuiți cu discuții ample în clasă sau în sala de cursuri.

Specialiștii acordă o atenție deosebită posibilităților pe care le oferă emisiunile pentru predarea limbilor străine, la care combinarea semnalelor auditive și vizuale ar permite elevilor telespectatori să vadă cum este modelat sunetul în momentul emiterii lui. De asemenea, lecțiile televizate de limbi străine ar favoriza imbinarea studiului cu educația estetică prin prezentarea, după lecție, a unor fragmente de spectacole interpretate în limba predată.

Este evident însă că rolul cel mai important al emisiunilor didactice televizate constă în dezvoltarea desfășurării fenomenelor și proceselor din domeniul științelor exacte și al tehnicii, unde intuiția joacă un rol predominant în însușirea cunoștințelor. Într-adevăr, o emisiune televizată poate asigura, în această privință, observarea unor aspecte pe care nu le înfățișează nici o altă formă de predare. Un experiment efectuat în rîndurile unor elevi care se pregăteau pentru examenul de maturitate a arătat că în circa 15 ore de emisiune ei și-au consolidat un volum de cu-

noștințe pentru care ar fi avut nevoie, în cadrul lecțiilor clasice de recapitulare, de peste o sută de ore de studiu.

Experiențele privind învățămîntul prin televiziune au relevat și unele probleme privind elaborarea unor programe și manuale adecvate, pregătirea personalului didactic de specialitate etc.

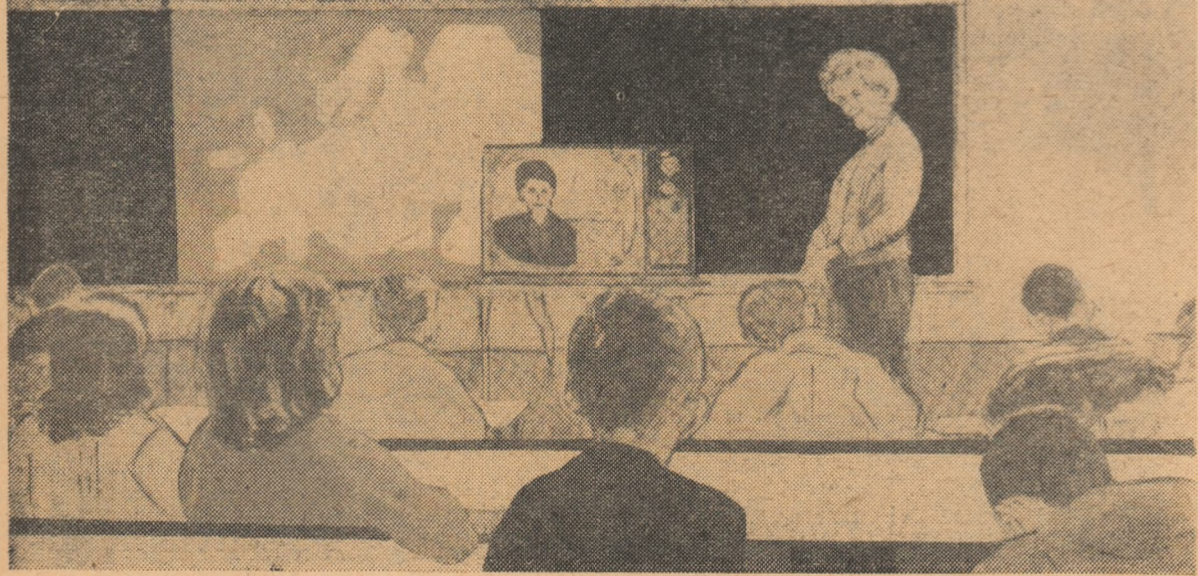
Cu referire la manuale specialiști preconizează editarea unor lucrări ajutătoare bogat ilustrate, cuprinzînd exemplificări și scurte explicații referitoare la principalele teme predate, care au drept scop rememorarea datelor esențiale ale lecțiilor și facilitarea efectuării unor teme și lucrări practice. Crearea pe lângă centrele didactice experimentale ale studiourilor de televiziune a unor colective largi de colaboratori din rîndul profesorilor de specialitate ar putea ajuta la stabilirea structurii specifice a acestor manuale. Unii cercetători propun ca primele manuale ajutătoare, cu caracter experimental, să fie difuzate sub forma unor broșuri, cuprinzînd fiecare cite o temă distinctă.

De asemenea, în unele locuri se preconizează măsuri pentru formarea, prin cursuri speciale, a personalului didactic necesar — profesori care urmează să predea lecțiile televizate și care să utilizeze în școli aceste lecții. Este evident că acestor profesori — și îndeosebi celor care predau lecțiile televizate — le vor fi necesare o mulțime de cunoștințe și deprinderi noi (la această problemă ne vom referi mai pe larg în cuprinsul capitolului „Profilul profesorului din deceniile următoare”, pe care îl vom publica într-un număr viitor).

În prezentarea de față ne-am referit exclusiv la perspectivele emisiunilor cu caracter didactic transmise de stațiile centrale de televiziune, așa numitele „emisiuni în circuit liber”. Alături de acestea vor lua însă o tot mai mare amploare „emisiunile în circuit închis”, realizate de stații de televiziune locale. Acestea se organizează mai ales pe lângă unele instituții de învățămînt superior (așa este de pildă, în țara noastră, studioul de televiziune al Institutului medico-farmaceutic din București), sau pe lângă unele centre metodicopedagogice interșcolare. Avantajele acestor emisiuni sînt determinate de faptul că ele se pot adapta mult mai precis specificului condițiilor locale de învățămînt.

Resursele utilizării televiziunii în învățămînt par să fie nebanuit de largi. Să ne gîndim numai la faptul că specialiștii preconizează și experimentează transmiterea unor emisiuni-lectii în culori și chiar — poate nu peste multă vreme — în relief. Perspective și mai ample în ceea ce privește utilizarea televiziunii în învățămînt va deschide dezvoltarea colaborării pe plan mondial în folosirea sateliților pentru telecomunicații, datorită cărora se va realiza participarea elevilor ca spectatori la unele evenimente principale ale istoriei contemporane.

Prezentare de M. HERIVAN



Desfășurarea unei lecții experimentale televizate, combinată cu prezentarea altor tipuri de material didactic

Cabinetele Școlii medii „Emil Racoviță“

Căutând căi pentru continua ridicare a eficienței lecției, Școala medie „Emil Racoviță” din București a organizat în mod experimental, cu sprijinul secției de învățământ a Sfatului popular al Capitalei, predarea disciplinelor de învățământ în cabinete de specialitate. În acest scop, pe lângă cabinetele de fizică, chimie, științe naturale existente în școală, s-au amenajat cabinete pentru predarea matematicii, literaturii, istoriei, geografiei, desenului și muzicii, care au fost dotate cu un material didactic bogat și variat, ce include pe lângă aparate, planșe, mulaje etc., numeroase mijloace audio-vizuale moderne: filme și diafilme, benzi de magnetofon etc.

Să ne oprim, de exemplu, în cabinetul de literatură. Portretele și citatele cu care sînt împodobiți pereții acestuia creează o atmosferă prietenoasă studiului literaturii, dezvoltă interesul elevilor pentru cunoașterea operei scriitorilor noștri clasici și contemporani.

Într-una din vitrinele cabinetului, consacrată literaturii vechi, se află reproduceri după paginile unor manuscrise slavone — Evangheliarul lui Ștefan Rareș, Codicele Voronețean, Codex Neogoiianus, Psalterul în versuri a lui Dosoftei — precum și o pagină din „Alexandria”. Tot aici elevii pot vedea o reproducere după scrisoarea lui Neacșu din 1521, ca și numeroase alte materiale care înlesnesc și fac mai interesant studiul literaturii vechi. Vitrina dedicată literaturii române moderne conține materiale în legătură cu creația marilor clasici ai literaturii noastre. Iată fotocopia unei pagini din „Moftul român”, alături de care se găsește pamfletul lui Caragiale „1907 din primăvară pînă-n toamnă”. În aceeași vitrină se află diferite ediții ale clasicii noastre, sau unele studii despre aceștia. Cea de a treia vitrină, care se referă la literatura actuală conține, printre altele, și manuscrise originale ale unor scriitori ca Victor Eftimiu, Maria Banuș, Nicolae Labiș etc.

Foarte util pentru instruirea temeinică a elevilor s-a dovedit a fi și cabinetul de istorie. Pentru înzestrarea acestuia, pe lângă hărțile istorice editate de Ministerul Învățămîntului s-au folosit și hărți confecționate cu mijloace locale, cu ajutorul elevilor și al părinților. Așa sînt harta Greciei antice, harta coloniilor grecești, harta Europei în sec. XVI, Europa după pacea westfalică etc. S-au procurat de asemenea albume istorice și s-au confecționat panouri cu fotografii grupate pe teme, care înfățișează monumente ale trecutului.

De loc important în acest cabinet îl ocupă piesele muzeistice referitoare la istoria patriei noastre. Printre acestea se numără, de exemplu, obiecte din epoca neolitică, un album paleogeografic etc. Deosebit de interesante pentru lecțiile de istorie sînt diafilmele și imaginile reprezentînd momente importante din lupta clasei noastre muncitoare, sub conducerea partidului, împotriva arinduirii capitaliste, pentru construirea socialismului și desăvîșirea construcției socialiste.

În prezent colectivul profesorilor de istorie alăturează cu ajutorul elevilor, o mică colecție numismatică.

Se înțeleg de mare valoare și materialul cu care este înzestrat cabinetul de geografie al școlii, întrucît complexitatea problemelor pe care le abordează studiul geografiei reclamă o mare diversitate de hărți, tablouri, ilustrații, colecții etc.

În mobilierul special confecționat cu care a fost dotat cabinetul de geografie se păstrează numeroase planșe cu caracter geografic ilustrate de elevi. În vitrine sînt expuse albume, collaje, modele de rocă. Un loc de frumusețe îl ocupă între materialele didactice cu care este înzestrat cabinetul de geografie, numeroase hărți editate pe teme, printre care de o deosebită utilitate este harta în relief a Republicii Populare Romîne.

O contribuție deosebit de importantă la buna pregătire a elevilor o aduce cabinetul de matematică, înzestrat, îndeosebi cu materiale menite a ajuta elevii să întinsească forma, mărimea și proprietatea figurilor geometrice, să înțelegă relațiile dintre ele, să-și dezvolte imaginația spațială. În acest cabinet se află numeroase modele executate în carton, lemn, sîmna, material plastic etc., datorită cărora elevii înțeleg mai ușor și mai adînc o serie întreagă de cunoștințe de geometrie — de exemplu cunoștințele privitoare la teorema celor trei perpendiculare, teorema lui Desargues, la problemele legate de proiecții, de simetrii ș.a.m.d. Același scop îl servesc și numeroasele planșe expuse în cabinet, care reprezintă secțiuni în corpurile geometrice sau exemplifică probleme cu caracter practic.

De mare utilitate sînt și modelele pentru studiul trigonometriei, care arată cum se poate calcula înălțimea unui coș de fabrică, a unui far, suprafața acoperișului unei clădiri.

Cabinetul posedă de asemenea, o vitrină cu material intuitiv necesar înțelegerii lecțiilor de astronomie.

Condiții bune de pregătire a elevilor, corespunzătoare cerințelor actuale în acest domeniu, au fost realizate prin înfățișarea cabinetului de desen al școlii. Acesta este dotat cu mese la care se pot așeza ușor planșele de desen, precum și cu truse de lucru pentru fiecare elev în parte. În dulapurile-vitrină se află un bogat material didactic pentru desenul artistic — mulaje, piese de ceramică, planșe demonstrative, reproduceri după lucrările celor mai buni artiști plastici ai țării noastre — precum și pentru desenul tehnic: modele de suprafețe plane, de corpuri geometrice, piese utilizate în industrie ș.a.m.d.

Trebuie să vorbim în sfîrșit despre cabinetul de muzică al școlii, care contribuie mult la dezvoltarea educației estetice a elevilor. În sala destinată acestui cabinet se află un pic-up, un magnetofon și un pian care dau profesorilor de specialitate posibilitatea ca după expunerea teoretică a lecțiilor, să organizeze audiții ce sporesc interesul elevilor pentru cunoștințele predate și le trezesc gustul pentru frumos, înlesnind în același timp lărgirea orizontului lor de cultură generală. Cabinetul este dotat cu o discotecă cuprinzînd compozițiile clasicii muzicii universale, precum și lucrări ale compozitorilor noștri.

Organizarea — pe lângă cabinetele de fizică, chimie și științe naturale existente dinainte în școală — a unor cabinete pentru studiul celorlalte materii de învățământ, desfășurarea lecțiilor în aceste cabinete, care dispun de un material didactic variat și bogat, a făcut să crească accesibilitatea cunoștințelor, a dat lecțiilor un caracter mai atractiv, mai viu și mai interesant. Toate acestea se răsfrîng asupra calității cunoștințelor elevilor, care au devenit mai precise și mai temeinice. În același timp, a crescut curiozitatea lor științifică, interesul lor pentru cercetare și studiu.

Prof. ALEXANDRU IORDACHE



Cabinetul de matematică este înzestrat cu valoroase materiale pentru predarea geometriei, trigonometriei, astronomiei etc.



Experiințe în cabinetul de chimie al școlii



În cabinetul de științe naturale



O parte din materialul didactic folosit la lecțiile predate în cabinetul de geografie

C O R E S P O N D E N Ț A

Scrisorile - una câte una...

În rubrica de față ne propunem să întirziem puțin asupra scrisorilor primite în redacție, prezentându-le mai întâi una câte una și privindu-le apoi în ansamblu.

În legătură cu munca pentru îmbunătățirea modului cum se exprimă elevii în scris și prin viu grai, profesorul I. Andran din Cluj ne scrie despre un simpozion care s-a organizat în orașul său cu profesorii de limba română. La acest simpozion s-au discutat numeroase aspecte ale problemei, dintre care amintim: „Organizarea lecțiilor de ortografie”, „Frontul comun pentru urmarea deprinderilor de exprimare corectă”, „Metode și procedee specifice de predare a limbii române în secțiile cu limbă de predare maghiară”, „Îndreptarea greșelilor de limbă din compozițiile elevilor”.

Preocupări legate de aceeași problemă a ridicării nivelului de cunoștințe gramaticale ale elevilor ne semnaleză și tov. Florentin Catan, de la Școala medie „Ioan Cuza” din Alexandria. Discutând într-o ședință a comisiei metodice succesele dobândite în această direcție cit și lacunele care se mai manifestă încă în cunoștințele de limbă ale elevilor, profesorii din Alexandria au stabilit cauzele deficiențelor și modalitățile prin care se poate ajunge la înlăturarea lor.

Învățătoarea Doina Mărghitaș de la Școala de 8 ani din Poini, raionul Huedin, ne împărtășește într-o scrisoare recentă câteva din preocupările sale legate de însușirea normelor ortografice de către elevii din clasele I-IV. Ea referă la diversele procedee utilizate în corectarea caietelor (observații verbale sau în scris pe marginea temelor lucrate de elevi), la organizarea momentului ortografic, la „tabla ortografică” pe care a înființat-o în clasă și unde sunt afișate săptămânal exemple ilustrând problemele ortografice recent studiate.

Tovarășa Elisabeta Rădulescu, învățătoare la Școala nr. 29 din București, ne scrie despre unele „artificii” prin care le-a făcut cunoscute elevilor ei din clasele I-IV problemele de gramatică pentru a-i ajuta să-și însușească pe cale empirică o serie de norme ortografice. Ea se referă, astfel la o sumedenie de exemple care demonstrează că în condițiile predării la clasele mici sînt de un real folos omonimiile fonetice. Apelînd la acestea, li se pot explica elevilor, pe baza deosebirilor semantice, diferențele de grafie.

Subordonate aceluiași scop al cultivării exprimării elevilor sînt și preocupările profesorului Iancu Popescu de la Școala de 8 ani din comuna Bărbătești, raionul Gilort, care arată în scrisoarea sa că pentru a îmbogăți vocabularul elevilor nu se rezumă numai la explicarea cuvintelor necunoscute, ci îi determină să le și folosească în contexte care îi dau certitudinea înțelegerii lor depline.

Plecînd de la problema modului în care se exprimă elevii, același profesor se referă la felul în care ei reproduc conținutul de idei al operelor literare învățate arătînd că unii elevi, deși cunosc bine conținutul operelor studiate, îl redau în fraze plate, banale. Iată de ce tov. Popescu pledează pentru necesitatea de a-i obișnui pe elevi cu formulări complexe, literare.

Tratînd aceeași problemă dintr-un alt punct de vedere, învățătoarea Margareta Cortun, de la Școala de 8 ani din comuna Traian, raionul Turnu Măgurele, se referă îndeosebi la problema memorării mecanice a lecțiilor în clasele I-IV și la necesitatea ca ea să fie înlocuită cu reproducerea ideilor pe baza în-

țelegerii logice a conținutului lor. „În această privință — scrie tov. Cortun — sîntem de multe ori vinovați și noi, învățătorii, care dăm nu o dată unui elev ce reproduce lecția „pe de rost” note mari, în timp ce altuia care, folosind mijloace de exprimare proprii, vorbește mai lent, mai greoi, îi punem o notă mai mică. O astfel de apreciere a cunoștințelor îi împinge adesea pe elevi către memorarea mecanică”. În continuare tov. Cortun enumeră și citeva din procedeele folosite de ea pentru a împiedica formarea acestei proaste deprinderi, subliniind utilitatea întrebărilor logice menite să întreprindă șirul expunerilor papagalicești, necesitatea de a da teme care să-i ajute pe elevi la înțelegerea conținutului lecției etc.

Un alt corespondent, profesorul Chifaz Teodosie din Tîrgu-Vișeu, ne relatează în scrisoarea sa o „metodă” cu totul deosebită de cele la care ne-am referit mai sus. Reproducăm un fragment din această scrisoare.

„Vorbînd copiilor despre oamenii de știință, profesoara, entuziasmată ea însăși de tema discuției exclamă, adresîndu-se întregii clase:

— Să fiți la fel ca Edison! Să nu rămîneți necunoscuți și oameni de rînd, căci va fi o rușine mare!”

Profesoara triumfa, ochii îi scînteiau de mulțumire. Dar... un elev din prima bancă a ridicat mina.

— Poftim! — l-a invitat profesoara, radioasă.

— Dar dumneavoastră de ce nu v-ați făcut Edison?

Un moment de așteptare încordată, plină de curiozitate. Profesoara a pălit. A răspuns la întimplare.

— Eu, copii, sînt la o vîrstă înaintată.

— Dar ați fost tinără...
— N-am avut posibilități materiale...
— Dar parcă Edison a avut?
Comentariile sînt de prisos!”

O bună parte din scrisorile primite la redacție abordează probleme ale muncii educative.

Profesorul Marin Nedelcu, de la Școala de 8 ani din comuna Chișineu-Criș, raionul Criș, se referă la modalitățile folosirii recompenselor și pedepselor în școală. Pornind de la un fapt concret, el ia în discuție oportunitatea unei sancțiuni în cazul unei abateri de la disciplina școlară. „Elevii uneia dintre clasele a XI-a — povestește tovarășul Nedelcu — au săvîrșit o abatere de la regulamentul în vigoare pentru școlile de cultură generală din țara noastră. Abateră nu era gravă în sine, dar întreaga clasă a refuzat cu încăpăținare să-și recunoască vinovăția. Chiar doi elevi care nu participaseră la fapta respectivă s-au alăturat colegilor lor, susținîndu-le nevinovăția. În acest caz consiliul pedagogic a socotit sancțiunea foarte potrivită cu atît mai mult cu cît, dacă abaterea ar fi fost trecută cu vederea, li s-ar fi dat elevilor un prost exemplu”.

Luînd în dezbateră sarcinile muncii educative, profesorul diriginței Ioan Toderiță de la Școala de 8 ani din comuna Secuieni, raionul Bacău, se oprește în deosebi la rolul acesteia în combaterea rămîinerii în urmă la învățătură. El pune un accent deosebit pe legătura școlii cu familia ca una din căile importante pe care le poate folosi dirigințele pentru a asigura ridicarea nivelului la învățătură. În urma unor vizite repetate în familiile elevilor, a unor discuții aprofundate purtate cu părinții — arată el — a reușit să afle cauzele rămîinerii în urmă la învățătură ale unor elevi și să le înlăture.

...și în ansamblu

Numeroasele scrisori care sînt în redacția noastră vorbesc despre eforturile învățătorilor și profesorilor din toate colțurile patriei pentru ridicarea nivelului la învățătură al elevilor, pentru asigurarea unei calități din ce în ce mai ridicate a procesului de învățămînt. Din rîndurile acestor scrisori desprindem de multe ori dorința pasionată de a descoperi noi metode și procedee, o permanentă tendință spre căutarea căilor menite

să asigure muncii pedagogice o eficiență din ce în ce mai mare.

După cum s-a văzut din scrisorile prezentate, acestea oglîdesc, în marea lor majoritate, preocupările învățătorilor și profesorilor, dorința lor de a-și îmbunătăți activitatea, dezvoltăuie căutările lor creatoare. Insuși faptul că profesorii sînt nevoia să comunice ceea ce îi preocupă constituie o dovadă a atașamentului lor față de muncă, o manifestare a dorinței lor de a contribui la progresul învățămîntului nostru.



Aspect de la o repetiție a echipei de dansuri populare a Școlii Nr. 165 din Capitală



Citind din basmele populare (Casa pionierilor din Roman)

„Cartea prin poștă”

LIBRARIA „CARTEA PRIN POȘTĂ”

din București, str. Biserica Enei nr. 16

oferă profesorilor și învățătorilor din întreaga țară posibilitatea de a-și procura următoarele lucrări apărute:

EDITURA POLITICA

x x x Dicționar enciclopedic român — vol. I. (A-C) 75,00 lei

EDITURA ACADEMIEI

x x x Îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuație 6,35 „

EDITURA DIDACTICA

NES T.: Confectionarea materialului didactic cu mijloace proprii — vol. II — Fizică și Chimie 13,60 „

STAMATE I.: Culegere de probleme de algebră (pentru învățămîntul mediu) 6,80 „

x x x Atlas geografic școlar 28,00 „

x x x Dicționar pedagogic — I — red. princ. I. A. Kalrov 32,50 „

CURSURI UNIVERSITARE

SĂVULESCU O.: Fitopatologie — Note de curs — partea I-a 11,35 „

EDITURA ȘTIINȚIFICĂ

ANDRIEȘ GH. M.: Italia (Colecția „Pe harta lumii”) 16,50 „

BADESCU A.: Gramatica limbii engleze 28,00 „

KRIVELIOV I. A.: Legendele evanghelice și semnificația lor ed. II. 3,35 „

NIESE G.: Mica fizică 11,00 „

PĂDURELEANU M.: Marea Britanie (Colecția „Pe harta lumii”) 12,00 „

x x x Etica marxistă — Crestomație 12,50 „

x x x Etnografia continentelor — studii de etnografie generală — II — Partea a II-a, partea asiatică a U.R.S.S. — sub red. lui S. P. Tolstov 14,30 „

x x x Istoria filozofiei — vol. IV — red. M. A. Dinnik și alții 28,50 „

EDITURA TEHNICA

BUZATU C.: Culegere de probleme de fizică — ed. III 14,00 „

STEINHAUS H.: Calescop matematic 11,20 „

Pentru a obține lucrările care îi interesează, învățătorii și profesorii se pot adresa printr-o simplă carte poștală librăriei „Cartea prin poștă”, care le va trimite la adresa indicată de ei, plata făcîndu-se la primire. De asemenea, profesorii și învățătorii pot comanda și alte lucrări ce le sînt necesare. În acest scop, la cerere, se expediază gratuit material bibliografic cu lucrări apărute și în curs de apariție din toate domeniile.

C O N C U R S

Institutul Agronomic „T. Vladimirescu” din Craiova anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

1) postul de conferențiar la disciplina ameliorarea plantelor, catedra de genetică și ameliorarea plantelor, poziția XI/1, Facultatea de horticultură;

2) postul de conferențiar la disciplina fitopatologie, catedra de protecția plantelor, poziția XII/1, Facultatea de horticultură.

Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să înainteze, în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț, o cerere adresată Institutului Agronomic „T. Vladimirescu” din Craiova, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul se va desfășura în localul Institutului din Craiova, Str. Al. I. Cuza nr. 31. Data desfășurării lui se va anunța ulterior concurenților.

ACTUALITATEA

Consfătuire privind predarea mecanicii

Societatea de științe matematice organizează la București, în zilele de 30 și 31 martie a.c., o consfătuire cu tema „Predarea mecanicii în școala de 12 ani”.

La această consfătuire, care se va desfășura în localul Școlii medii „Gh. Lazăr”, vor participa profesori din toate regiunile țării.

În cadrul ei se vor prezenta referate alcătuite de profesorii de fizică, mecanică și matematică din învățământul superior și de cultură generală și se vor purta discuții privind căile de îmbunătățire a lecțiilor de mecanică în școala de 12 ani.

La etapa regională a olimpiadei de fizico-chimice

În sala Filarmonicii din Ploiești a avut loc de curind festivitatea de premiere a concurenților reușiți la etapa regională a olimpiadei de fizico-chimice.

Anul acesta s-au prezentat la

etapa locală a olimpiadei un număr de peste 4.500 de elevi din toate centrele regiunii. Pentru etapa finală pe țară au fost selecționați peste 30 dintre elevii participanți.

Curs pentru instructorii sportivi

A devenit cunoscut în întreaga lume înaltul nivel de măiestrie atins de handbaliștii din țara noastră, care au cucerit în ultimii ani trei campionate mondiale și s-au situat mereu pe primul plan al întrecerilor la care au luat parte.

În cadrul măsurilor întreprinse pentru a asigura pregătirea la un nivel ridicat al schimbului de mîine al handbalului românesc se înscrie și recenta inițiativă a organelor de învățămînt și de specialitate din regiunea Iași de a pregăti, din rîndul elevilor din ultimul an al școlii pedagogice din Birlad, cadre de instructori sportivi care vor iniția pe elevii din școlile de 8 ani în practicarea acestei pasionante discipline sportive.

De curind a avut loc, la Complexul școlar din Birlad, examenul de încheiere a cursului de instructori sportivi urmat de 61 de elevi ai școlii pedagogice din localitate.

Majoritatea cursanților s-au prezentat bine pregătiți, răspunzînd cu competență întrebărilor privind regulamentul jocului de handbal. Ei au făcut totodată o amplă analiză a jocurilor din cadrul campionatului mondial de handbal de la Praga, văzute la televizorul școlii, precum și a unor jocuri la care au luat parte direct.

În mod deosebit s-au remarcat la examen membrele echipei feminine de handbal a școlii pedagogice, echipă care timp de 4 ani a cîștigat etapa pe regiune a campionatului școlilor medii și care a cucerit de curind primul loc în faza regională a campionatului republican de junioare.

Cursanții și-au luat angajamentul ca, paralel cu munca lor instructiv-educativă, să contribuie la pregătirea sportivă a elementelor tinere, popularizînd în rîndurile lor handbalul, disciplină sportivă de frunte.



Viitorii constructori de nave

Obiective turistice

REGIUNEA OLTENIA

Oltenia, una din cele mai întinse regiuni ale țării, și-a cîștigat în anii puterii populare o bine-meritată faimă și peste hotare, unde au devenit larg cunoscute, pe lângă renumitele scoarțe oltenesti, și perfecționatele mașini electrice construite la Craiova. Drumul care străbate meleagurile Olteniei nu se va osteni fără folos: are ce vedea.

Oltenia zilelor noastre este rezultatul evoluției de la provincia prin excelență „eminamente agrară” la regiunea amplu industrializată a prezentului, cu fabrici și uzine moderne care se dezvoltă într-un ritm deosebit de rapid. La Craiova s-a înălțat uzina „Electroputere”, cea mai mare întreprindere din țară pentru fabricarea utilajului necesar industriei energiei electrice. Tot în anii noștri s-au ridicat și Combinatul chimic de la Craiova, cel de la Preajba, unde se prelucrează lemnul, sau Combinatul „Oltenia” de la Podari, care produce zahăr și uleiuri vegetale. Vechea fabrică Brătășanu, cu ateliere strîmte și inco-mode, a devenit astăzi importanta uzină de mașini agricole „7 Noiembrie”. Șantierul naval din Turnu-Severin, unde s-au construit primele vapoare fluviale din țară, sint acum mari și moderne unități productive, cu o bogată înzestrare tehnică.

Pretutindeni în regiune te întîmpină exploatarea care valorifică bogățiile subsolului: Bîlteni și Țiclenii Gorjului sint centre petroliere importante; Rovinari, un bazin minier, relativ nou pe harta acestei regiuni, a devenit o importantă sursă de lignit a țării, în timp ce la Schela și Baia de Fier se exploatează antracitul și minereul de grafit.

Toate aceste modificări pe harta Olteniei au adus și schimbări radicale în viața oamenilor, odinioară obidiți și exploatați, astăzi stăpîni ai acestor uriașe construcții ale socialismului.

Regiunea este deosebit de interesantă și datorită vechilor ei monumente și numeroaselor locuri istorice, datorită priveliștilor ei pitorești. În apropierea Craiovei, de exemplu, unul din cele mai vechi orașe din regiune, se află urmele unei mari fortărețe datînd din vremea turcilor și ruinele de la Pelen-dava. O mărturie a trecutului vechiului țîrg al Craiovei o constituie și casa băniei, situată pe frumoasa terasă ce domină priveliștea spre Valea Jiului. În imediata apropiere se află hanul Horezului, construit la 1700. Alături de vechile construcții — printre care are o deosebită valoare clădirea în stil românesc a arhitectului romîn Ion Mincu, s-a ridicat orașul nou de azi, cu blocuri impunătoare care atrag în mod deosebit atenția vizitatorilor, Craiova se min-drește pe drept cuvînt și cu instituțiile sale culturale — Teatrul național cu o veche tradiție, Biblioteca centrală, Muzeul de artă, unde sint expuse pinze semnate de Theodor Aman, de N. Grigorescu, de Tonitza și alții, Institutul agro-nomic, Institutul pedagogic etc. Parcul orașului și lunca Jiului, amenajate pentru odihnă și recreere, constituie și ele importante puncte de atracție pentru turiști.

Pe vizitatorii regiunii Oltenia îi atrage cu deosebire și Turnul-Severin, oraș reconstruit în întregime în anii noștri. Pornind de aici cu vaporul, pe Dunăre, excursioniștii pot face o deosebit de interesantă

plimbare pînă la vestitele „Porți de fier”, cu un popas în pitoreasca „Cetate a Insulei” — Ada-Kaleh, unde se mai află încă urmele vechii cetăți din care turcii controlau navigația pe Dunăre și o veche moschee străjuită de un minaret svelt, în interiorul căreia e așternut un prețios covor oriental, cîntărind o jumătate de tonă.

Călătorind în sus, pe Valea Jiului, toți excursioniștii se opresc la Tirgul Jiu, inima Gorjului. Așa cum arată și numele lui, orașul s-a dezvoltat dintr-un vechi țîrg unde avea loc schimbul de mărfuri între locuitorii regiunii de munte și cei de la șes. Aici se află minunatele opere de artă ale sculptorului Constantin Brîncuși — imensa coloană din partea de nord a orașului, portalul și așa numita „masă a eroilor” din parcul orașului.

Satele din împrejurimi, ca toate satele Gorjului, sint interesante prin arhitectura caselor și portul oamenilor, iar bisericile de aici sint singurele din țară pe pereții cărora sint zugrăviți, alături de chipurile de sfinți, țărani muncind la cîmp sau ascultînd lăutarii.

Drumeții care pleacă din Tirgul Jiu sint întovărășiți în toate direcțiile de un minunat peisaj de munte și pot admira, din trenul care îi duce la Petroșeni, linia ferată Bumbesti-Livezeni, poduri masive, viaducte ce traversează prăpăstii amețitoare, tunele săpate în munte.

Spre nord-est, drumul duce de la Tg. Jiu la Novaci, sat de ciobani cu veche tradiție, care a căpătat și el, în acești ani, o înfățișare cu totul nouă. Plină de pitoresc este și localitatea Polovraci cu vechea ei minăstire și cu vestita sa peșteră.

Nu mai puțin atrăgătoare pentru turiști sint priveliștile Băii de Fier, ca și mina de grafit, stația de flotație sau funicularul de pe muntele Cătălinul.

Mai departe drumul duce spre minăstirea Tismana, cenușie, severă, cu turnuri crenelate și ferestre înguste. Nu departe de Tismana, spre Turnul Severin, se întîlnește o minună a naturii: podul de la Ponoare — de fapt portalul unei peșteri prăbușite cîndva sub povara unor stînci.

Și alte localități ale regiunii constituie atrăgătoare puncte turistice. Așa sint de pildă Cîmpia Padeșului, unde și-a citit Tudor Vladimirescu proclamația către țară sau comuna Vladimiri, locul de baștină al „domnului Tudor”.

Un popas la Caracal oferă excursioniștilor prilejul de a cunoaște acest oraș vechi de peste 400 de ani, vremelnic reședință de scaun în timpul lui Mihai Viteazul și, mai tîrziu, al lui Matei Basarab, cu un muzeu de istorie și cu un muzeu de artă, cu interesante mărturii ale trecutului — Podul de pămînt, turnul Hotăreni, casa lui Iancu Jianu — și cu grăitoare dovezi ale noului — blocurile cu arhitectură modernă, care determină caracterul actual al orașului.

Obiectivele industriale, monumentele istorice și frumusețile naturale sint elemente care contribuie pentru a făuri faima regiunii Oltenia, odinioară înapoiată din punct de vedere economic și cultural, în plin avînt astăzi.

„Descoperiți-l pe N” — o interesantă piesă de teatru pentru pionieri

Teatrul pentru copii prezintă în sala „Vasile Alecsandri” piesa de debut a foarte tinărului scriitor Al. Adrian, „Descoperiți-l pe N”. Lucrarea lui Al. Adrian este o interesantă pătrundere în lumea purtătorilor cravatei roșii. Ei sint copiii pe care îi întîlnim în fiecare zi în noile cartiere răsărite peste noapte pe hărțile orașelor, copiii care trăiesc din plin realitatea contemporană, realitate oglindită în ideile și sentimentele lor, în concepțiile lor despre frumos, adevăr și dreptate.

„Descoperiți-l pe N” înfățișează, prin situații antrenante și construite cu umor, urmărirea în stil „detectiv” a lui „N” (sau „Ghiara de urs”) care zgîrie cu inițiala lui scoarța copacilor abia sădiți de copii. „Detectivii” sint pionierii cartierului care pornesc să dezlege taina lui „N”, însuleții de ineditul acestei trebi dar, mai ales, de un dezvoltat simț al colectivității, al răspunderii tuturor pentru tapetele unuia dintre ei — frăsătură specifică copiilor educați în școala socialistă. Urmărirea lui „N” capătă astfel în piesa lui Adrian implicațiile unei adevărate lupte pentru cîinstea pionierescă.

Datorită modului cum este ținută intriga și mai ales prin felul dibaci în care autorul a știut să evite didacticismul sec, piesa ține trează, pe mai tot parcursul ei, atenția micilor spectatori — specta-

torii cei mai receptivi și mai sensibili, lipsiți de orice politețe de circumstanță, care își arată fătîș dezințeresul cînd o piesă îi plic-lisește, dar aclamă cu însuflețire atunci cînd ceea ce se petrece pe scenă îi „prinde”, îi captivează.

La rîndul lor, realizatorii spectacolului „Descoperiți-l pe N” s-au străduit să transmită într-o formă artistică mesajul educativ al piesei lui Al. Adrian. Puternica „echipă” de actrițe specialiste ale rolurilor în travesti ne-a prezentat niște pionieri lirești, veridici, simpatici. Mariana Oprescu l-a înzestrat pe agitatorul „detectiv” Mișu cu întregia ei fantezie artistică, Luluca Bălău a sesizat pînă la cele mai mici amănunte hazul din seriozitatea lui Andrei, Tatiana Tereblecea a dat o firească și neșablonară întru-chipare timidității lui Nicolae. Cuvinte de laudă se pot aduce și Tatiane Popa (Gigi), Luizei Derderian Marcoci (Fănel), Elenei Pop (Danuș), Margaretei Papazian (Marina) care, împreună cu ceilalți interpreți, au dat spectacolului ambianța etică în care cresc și sint educați copiii zilelor noastre.

Regizorul Constantin Dinescu a urmărit o linie cîl se poate de simplă, de firească în conducerea intrigii piesei, care se desfășoară într-un sugestiv și aerat decor semnat de Ion Mitrici.

MIHAI TODEA